

עפ"א 23776/10/18 - סאלח חג'אזי נגד הועדה המקומית לתכנון ובנייה שפלת הגליל

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

עפ"א 23776-10-18 חג'אזי נ' הועדה המקומית לתכנון ובנייה שפלת הגליל

בפני כבוד השופטת תמר נאות פרי

המבקש סאלח חג'אזי

נגד

המשיבה הועדה המקומית לתכנון ובנייה שפלת הגליל

החלטה

בפני בקשה להארכת מועד להגשת ערעור על פסק דינו של בית המשפט השלום בקריות (כב' השופטת תדמור-זמיר) מיום 14.7.2011 בתו"ב 3478-06-09 (להלן: "**פסק הדין קמא**").

רקע כללי -

1. בתיק קמא הוגש כנגד המבקש בשנת 2009 כתב אישום ובו מיוחסת לו בניה ללא היתר של מבנה בן שתי קומות - כאשר השטח של הקומה הראשונה כ-130 מ"ר, ושל השנייה - כ-80 מ"ר.
2. ביום 14.7.2011 התקיים דיון בתיק קמא בנוכחותו של המבקש. בפתח הדיון המבקש ביקש דחייה של הדיון כיון שעורך הדין שלו לא יכול היה להתייצב, ובית המשפט קמא דחה את הבקשה, בהחלטה מפורטת בה צוין, בין היתר, כי המדובר בישיבה שמינית במספר (!!!).

בהמשך, טען המבקש כי הוא אכן ביצע את הבניה אך טען כדלקמן:

"אני בניתי קומה אחת וזה לפי ההיתר, ההיתר נמצא בוועדה. שנה לא היה מהנדס בוועדה שיחתום על ההיתר. הייתי אצלם ואמרו לי להתחיל לבנות. יש לי חריגה של 12 מ"ר. שילמתי היטל השבחה וגם אגרה. למעלה יש לי סה"כ מחסן של 4 על 3 מ"ר בגובה 2 מטר, זו הקומה השנייה שמדברים עליה";

(עמ' 8 לפרוטוקול קמא, שורות 11-13),

ובהמשך:

"לאחר שאני מעיין בתמונה שהציגה ב"כ המאשימה, אני מאשר שזה הבית. יש היתר, הכסף משולם. היה פרסום בעיתון, הכל עבר, לא היה מהנדס בוועדה. אם שילמתי, אז זו הסכמה. שלחתי מכתב לוועדה למה אני לא מקבל את ההיתר והגשתי תוכניות תיקון על ה-12 מ"ר בקומה למעלה, שזה מחסן. אין לי את ההיתר, ההיתר בוועדה";

(שורות 20-23).

לאחר דברים אלו, טענה ב"כ המאשימה כי המבקש אמנם הגיש בקשה לקבלת היתר, אך הוא גם הגיש בקשה מתוקנת להיתר חדש נוכח הבניה הנוספת שהוא תיאר (12 מ"ר לטענתו), ובכל אופן לא התקבל היתר ועדיין אין היתר בניה. בעקבות הדברים, המבקש חזר וטען כי הוא הגיש את הבקשה לקבלת היתר, כי שילם את כל התשלומים, כי היה

אמור לקבל לידי את ההיתר וכי הוא לא מבין מדוע ההיתר עדיין לא התקבל בידי, וכי אם הדבר קשור בכך שלא היה מהנדס בוועדה והטיפול בהיתרים עוכב - אז "זו לא בעיה של האזרח" (עמ' 9, שורה 3), ועוד אישר שאכן הגיש בקשה מתוקנת לגבי 12 מ"ר נוספים שנבנו ואשר לא כלולים בבקשה המקורית, אשר לגביה לדעתו כבר יש לו היתר או שאמור להיות לו היתר.

3. בהמשך, בית המשפט קמא הרשיע את המבקש בעבירות שיוחסו לו ונשמעו טיעונים לעונש. בגזר הדין, בית המשפט קמא קבע כי למבקש אין היתר בניה, ונגזר על המבקש העונש הבא: קנס, חתימה על התחייבות וצו הריסה, אשר יכנס לתוקף ביום 14.7.2012, על מנת לאפשר למבקש להשלים את הליך הוצאת היתר הבניה (כלומר, שנה ממועד גזר הדין).

4. המבקש לא ביצע את צו ההריסה, ולכן - בשנת 2015 נפתח נגדו תיק נוסף המייחס לו עבירה של אי קיום צו שיפוטי (תו"ב 49993-02-15 בבית משפט השלום בעכו, להלן: "**התיק החדש**"). במהלך הדיון בתיק החדש, העלה המבקש טענות כלפי פסק הדין הקודם, וחזר על טענותיו לפיהן למעשה היה לו היתר בניה וכי פסק הדין הקודם ניתן שלא כדין. בהקשר זה העיר כב' השופט שדן בתיק החדש, כי הוא אינו משמש כערכאת ערעור על פסק הדין הקודם.

5. בשלב מסוים של ניהול התיק החדש, הוגשה הבקשה הנוכחית להארכת המועד להגשת הערעור על פסק הדין הקודם.

הבקשה הנוכחית -

6. במהלך הדיון שהתקיים בנוכחות הצדדים, הצעתי הסדר והצדדים התבקשו להודיע את עמדתם. לא התקבלה כל הודעה עד המועד שנקבע, ואני יוצאת מנקודת ההנחה שהצדדים לא הגיעו להבנות. לפיכך, יש להכריע עתה בבקשה למתן ארכה להגשת ערעור על פסק הדין קמא.

7. בבקשה מפנה המבקש לסעיף 201 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982 (להלן: "**החסד"פ**"), לפיו בית המשפט רשאי להתיר הגשת ערעור לאחר חלוף המועדים הקבועים בסעיפים 199 ו-200 לחסד"פ, ומבקש שבית המשפט יעשה שימוש בסמכותו זו במקרה הנוכחי, על מנת לאפשר למבקש "לקבל את יומו" ולמצות את האפשרות לטעון כי כן היה לו היתר בניה לגבי העבודות נשוא האישום בתיק קמא. המבקש טוען כי זכותו לייצוג הוגן נפגעה, היות והדיון במהלכו הורשע בתיק קמא התקיים ללא נוכחות עורך דינו. עוד טוען המבקש כי בית המשפט קמא, בהכרעת הדין, ציין כי המבקש מורשע "בהתאם להודאתו" אלא שהוא לא הודה בעבירות שיוחסו לו, לא הודה בעובדות הרלבנטיות ואף טען כי היה לו היתר בניה. בנוסף, נטען כי היות והמבקש טען לאורך כל הדרך שהיה לו היתר בניה, עובר אל שכמה של המשיבה הנטל להראות שלא היה לו היתר שכזה, שהרי "היעדר ההיתר" הינו חלק מיסודות העבירה אשר על המשיבה להוכיח מעבר לכל ספק סביר, ובמקרה הנוכחי - כך לשיטת המבקש - המשיבה לא עמדה בנטל זה. טענה נוספת של המבקש נוגעת להגנה מן הצדק, וכאן הוא מפנה לכך שהיות והוא שילם היטל השבחה לגבי ההיתר שהתבקש, יש פגם ואי צדק בכך שהוא מורשע בעבירה שעניינה בניה ללא היתר. בנוסף, נטען לטעות במצב דברים, שכן לשיטת המבקש, הוא ביצע את העבודות על יסוד הבנתו כי יש לו היתר בניה.

8. המשיבה טוענת כי יש לדחות את הבקשה, כי אין מקום להארכת המועד להגשת הערעור וכי ממילא לערעור עצמו אין סיכויים נוכח העובדה כי היתר בניה אמנם התבקש אך לא ניתן ואף נכון להיום (כמה שנים לאחר פסק הדין קמא), המבקש לא טרח לפעול להשלמת הליך הוצאת היתר הבניה.

דין והכרעה -

9. לאחר ששמעתי את טיעוני הצדדים, נחה דעתי כי דין הבקשה להידחות.

10. ראשית, לא שוכנעתי כי הייתה כל סיבה לכך שהבקשה לביטול פסק הדין קמא הוגשה רק בשנת 2018, שעה שפסק הדין קמא ניתן בשנת 2011. יש טעם לפגם בכך שהבקשה הנוכחית הוגשה רק לאחר שההליכים בתיק החדש כמעט הגיעו לסיומם. רוצה לומר, שאלמלא היה המבקש מוצא עצמו למול כתב אישום חדש שעניינו הפרת צו שיפוטי, ואלמלא ההתפתחויות בתיק החדש, הוא לא היה טורח לנסות ולבטל את פסק הדין קמא, שלשיטתו נגוע בכל כך הרבה פגמים. ברי כי במצב דברים זה אין מקום להיעתר לבקשה להארכת מועד בהתייחס לשש שנים. וראו, הבקשה לא הוגשה מיד בסמוך לאחר מתן פסק הדין קמא, ואף לא לאחר שהוגש כתב האישום בתיק החדש בשנת 2015, אלא רק עתה - לאחר ההתקדמות בתיק החדש.

11. שנית, לא מצאתי כי אכן נגרם למבקש עיוות דין כפי שהוא טוען ולא עומדת לו זכות ההגנה מן הצדק. המבקש אכן פעל בניסיון לקבל היתר בנייה ונצא מנקודת הנחה שהוא החל בהליכים עוד לפני שהחל בבנייה, כלומר שהוא התכוון לשמור על החוק ולא לבנות ללא היתר. מהמסמכים הרבים שהוצגו לעיוני אף עולה שאכן, תהליך הוצאת ההיתר היה בשלבים המתקדמים ביותר והגיע כמעט עד הישורת האחרונה ויש לקבל את טענת המבקש, לפיה הוא כבר קיבל את השוברים לצורך ביצוע התשלומים הרלבנטיים וביצע את התשלומים.

אלא שהיתר כדת וכדין במסמך מסודר לא ניתן לו וזאת מחמת העובדה שכאשר הגיע המפקח לבדוק אם ניתן לחתום על ההיתר ולתת את האישור הסופי להוצאת ההיתר, התברר שהמבקש בנה בקומה השנייה מבנה או חלק ממבנה אשר חורג מההיקף של התכניות שלגביהן הוגשה הבקשה לקבלת היתר (ואין רלבנטיות לשאלה אם המדובר בבנייה בהיקף של 12 מ"ר בלבד או בהיקף שונה). נתון זה, לגבי הסיבה שבעטייה לא הונפק ההיתר, הוצג על ידי ב"כ המשיבה בדיון בבימ"ש קמא, הוצג אף בפניי וסומך על הנתונים שבמסמכים שהוצגו לעיוני. רוצה לומר שאמנם "כפסע" היה בין המבקש לבין קבלת היתר הבנייה המיוחל אלא ש"ברגע האחרון", כאשר הגיע המפקח לשטח, התברר שהמבקש בנה בחריגה מהבקשה שהוא עצמו הגיש. במצב דברים זה, לא נחתם בסופו של יום המסמך ולא הופק היתר והמבקש נדרש להגיש תכניות מעודכנות.

המבקש עצמו מאשר שהוא החל בהכנת התכניות המעודכנות ובכך הוא למעשה מודה שהייתה תוספת שחורגת מהתכנית המקורית - ולכן, לא יכול היה להינתן לו היתר בזמנו, ולכן אף אין לו היתר עד היום. במצב דברים זה, לא מצאתי שנגרם למבקש עיוות דין או שקמה לו הגנה זו או אחרת, ויש רק לתמוה מדוע הוא לא עדכן את התכניות, המשיך בהליך בכל הנוגע לבקשת ההיתר המתוקנת ולו הוא היה פועל כאמור, יכול מאוד להיות שכבר מזמן היה לו היתר וכדת וכדין לגבי כל הבנייה.

ייתכן והמבקש צודק בכך שכב' בית המשפט קמא לא דק פורתא כאשר צוין כי ההרשעה קמא הינה "עקב הודאת המבקש", אך יש בפרוטוקול ובהכרעת הדין קמא פירוט של הנתונים, הסבר לגבי טענת המבקש לגבי קיומו של היתר, הסבר לגבי טענת המשיבה לאי קיומו של היתר - וקביעה מפורשת שאין היתר. לכן, יש לקרוא את הכרעת הדין במלואה, וניתן להבין שהכוונה הייתה שהמבקש הודה בביצוע הבנייה ולא בכל רכיבי העבירה.

12. שלישית, באשר לטענה אודות פגיעה בזכות לייצוג משפטי - אף בה אין כדי להועיל למבקש. כפי שעולה מהפרוטוקול קמא, הישיבות בתיק שם נדחו 8 פעמים, במשך שלוש שנים, ולא הוגשה מטעם ב"כ המבקש שם כל בקשה לדחות את הדיון. כל מה שניתן ללמוד מהפרוטוקול הוא שבפתח הדיון טעם המבקש עי עורך דינו לא יכול להגיע. באלו הנסיבות, וההחלטה שניתנה במעמד הדיון לגבי קיומו אף בהעדר בא כוחו של המבקש - הייתה החלטה סבירה וראויה בנסיבות בוודאי שאין מקום להתערב בה בחלוף שש שנים.

סיכום -

13. נוכח כל האמור מעלה ובמצטבר, מצאתי כי לא ניתן לקבל את הבקשה להארכת המועד להגשת הערעור.

בתיק הנוכחי. הבקשה נדחית, ללא צו להוצאות.

אבקש מהמזכירות להמציא העתק לצדדים ולסגור את התיק אשר נפתח כערעור אך למעשה המדובר בבקשה להגיש ערעור, אשר נדחית בזאת.

ניתנה היום, ה' שבט תשע"ט, 11 ינואר 2019, בהעדר הצדדים.